

Ovišu bāka izgaismosies lībiešu karoga krāsās

Foto autors Oskars Žūra

Svētdien, 26. martā, kad pirmo reizi tiks atzīmēta Lībiešu mantojuma diena, arī Ovišu bāka simboliski vēstīs pasaulei par skaitliski mazas, bet garā bagātas tautas dzīvi pie Baltijas jūras. Visu dienu bāka būs atvērta apmeklētājiem pavasara skatu baudīšanai, un, iestājoties krēslai, izgaismosies zaļā, baltā un zilā krāsā.

Latvijas Universitātes Lībiešu institūts sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Latvijas Nacionālo kultūras centru 2023. gadu ir pasludinājis par Lībiešu mantojuma gadu. Tā nolūks ir pievērst uzmanību Latvijas lībiskajām saknēm. Pirmajā svētdienā pēc pavasara Saulgriežiem, kas šogad būs 26. martā, lībiešu savulaik apdzīvotajos novados pirmo reizi tiks atzīmēta Lībiešu mantojuma diena.

Oviši ir pirmais ciems Lībiešu krasta teritorijā, skatoties no Ventspils puses Kolkas virzienā. Nosaukuma izcelsme nav īsti skaidra, bet viena no versijām vēsta, ka Ovišu vietvārds radies no lībiešu vārda "ovist" (skujains). Paši lībieši Ovišus sauc par *Paṭikmō*.

Iepretim Ovišiem jūrā atrodas bīstams sēkļu rajons, kurā dziļums ir tikai aptuveni 10 metru, un te gadsimtu gaitā gājuši bojā daudzi kuģi. 19. gadsimtā Ovišos uzcēla bāku, kas brīdināja jūrniekus par sēkļiem. Bākas celtniecība sākās 1809. gadā, bet 1812. gada karš ar Napoleona karaspēku to pārtrauca. Zināms, ka no 1814. līdz 1844. gadam bākā neregulāri degusi uguns. 1844. gadā pabeigta bākas celtniecība un tā ieguvusi veidolu, ko redzam vēl šobaltdien.

Šodien Ovišu bāka ir vecākā bāka Latvijā, kura joprojām darbojas. Tā ir iekļauta Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Bākas kompleksā ir izveidota ekspozīcija par Latvijas bāku vēsturi. Bākas tornis ar laternu sasniedz 37 metru augstumu.

Ovišu bāku apsaimnieko Ventspils brīvostas pārvalde, rūpējoties ne vien par tās tehnisko darbību jūrniecības vajadzībām, bet arī par vēstures mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu.